Om met het laatste te beginnen: Voor den bouw was plaats op onze erve noodig, en om die plaats te veroveren hadden we met drie machten te kampen: 1e met het monopolie der wetenschap; 2e met de alhemoeiing van den Staat, en 3e met een onjuiste pretentie van de kerk.

In die dagen was het *monopolie van De wetenschap* in ons land absoluut. Uit Duitschland was hier de professorale hoogheid binnengekomen; de Universiteit achtte zich geroepen over den geest van het volk te heerschen. Voor de dicreten, die in den naam der wetenschap werden opgelegd, hadden allen te buigen; en wie niet tot den bepaalden kring van 'ts mannen van wetenschap werd gerekend, miste tot meespreken recht.

En nu monopoliseerde men de wetenschap voor één richting; voor één streven; alle vacatures bijv. waren voor belijders der gereformeerde beginselen gesloten; kwam zoo iemand op de weegschaal, en merkte men dat hij de gereformeerde beginselen beleed, men nam hem van de schaal af, men *woog* hem niet eens.

Die strijd was zwaar op universitair gebied; maar zwaarder nog bij de gymnasia en hoogere burgerscholen, en 't allerzwaarst in den kring van het lager onderwijs. Want hier en daar had men onder de Hoogleeraren nog wel een nobeler geest, die niet behoorde tot de vereerders van het monopolie; maar in die lagere kringen was het uitgemaakt, daar vroeg men naar niets meer; daar wist men van niets dan van *de* officieele wetenschap.

We hadden dus op te roeien tegen geheel de atmosfeer en in dien breeden kring niet alleen op te komen en ruim baan te maken voor onze eigen overtuiging, maar ook te trachten het vrije, zelfstandige leven der wetenschap te herstellen; voor de wetenschap: souvereiniteit in eigen kring.

In de tweede plaats vonden we de *alhemoeiing van den Staat* op onzen weg. In onze oude republiek had de Universiteit een eigen organisatie met eigen rechten, maar onder den sweepslag van de Fransche Revolutie werd dat anders. De benoemingen kwamen aan den Staat evenals de inrichting van 't onderwijs en daartegenover werd de Staatsbuidel opengezet; we kregen dus met de zware en ondragelijke geldconcurrentie te doen. Tegenover haar konden wij plaatsen de vrije liefde en de milddheid van het volk. Maar welk volk? Zeker, er waren enkele aanzienlijken onder, die mildelijk bijdroegen; maar overigens was ook onder ons het woord waar, dat de h. Apostel sprak van de gemeente van Corinthe: „niet vele rijken, niet vele edelen, niet vele aanzienlijken". Dat is mij altoos geweest en zal blijven de eere voor ons volk, dat onze kleine burgerij, onze arbeiders zelfs voor de wetenschap zóó mild hebben gegeven, dat het ons aan niets heeft ontbroken.

Ten derde kwamen we te staan tegenover een *onjuiste pretentie van de kerk*. De Ned. Herv. Kerk, welker bestuur sedert 1878 het recht had van benoeming van Theologische professoren, stond in den weg. Welke geest zat en zit daarbij voor, zelfs nu nog? Toen onlangs verzocht werd op een vacante Hoogleeraarsplaats nu toch óók eens een man van Gereformeerd beijden te benoemen, werd dit verzoek van de hand gewezen. Te denken dat, zóó kort na 1876, er ooit kans kon zijn geweest om in zulk een plaats een Gereformeerde benoemd te krijgen, was dan ook een klare ongerijmdheid.

Ook op eigen terrein hadden we moeite. In Gereformeerde kringen kwam soms het denkbeeld, op, alsof geheel de wetenschappelijke opleiding onder kerkelijke censuur behoorde geplaatst. Dat was volkomen begrijpelijk. Men had de zchrikkelijke afdoling gezien, en, zoo kende naar een macht om deze tegen te gaan, was men er toe gekomen te zeggen: „daar moet de Kerk voor zorgen". Maar dit was fout. In de Theologische faculteit heeft de Kerk zeer zeker medezeggenschap, maar het terrein van de wetenschap moet vrij blijven; er mag geen verwarring zijn van het confessioneele en het principieele begrip.

Onder de oude Republiek nam men het confessioneele standpunt in; en wat gat dit nog in de vorige eeuw als nawerking? Dit, dat zouden als Scholten en Kuenen, om hun geleerdheid zeer te waardeeren, maar volop modern, de drie formulieren onderteekenden. Hier school geen kracht in.

Daarom, de band moet *principieel* gelegd, vóór de grondbeginselen moet gewaakt; en aldus tegen deze drieërlei macht gestreden voor de souvereiniteit in eigen kring.

Eerst zoo zou in de wetenschap de souvereiniteit Gods weer tot eere kunnen komen; en dit ons streven lag uitgedrukt in de woorden: *op Gereformeerden grondslag*. Onze Universiteit is Gereformeerd, omdat in onderscheiding van de Lutherschen, Doopersehen en Remonstranten, Calvijn doorging tot op de diepste tegenstelling: niet de souvereiniteit des menschen, maar de *Souvereiniteit* Gods. Zoo staat het ook in Ps. 145: „Ik zal vertellen de heerlijkheid der eere van Uwe Majesteit." In heel de H. Schriftuur wordt steeds dezelfde diepe tegenstelling teruggevonden.

Voor die souvereiniteit nu kan men niet opkomen door redeneering; neen, die dat doen zal moet aangegrepen zijn door het alles overweldigend gevoel van bewondering voor de majesteit des Heeren, zoodat hij ten slotte ophoudt te denken en overgaat in stille aanbidding: „Uw grootheid is ondoorgrondelijk." (vs 4).

Nu deed in vroeger eeuwen zich schier alles in poëzie hooren, waarbij men de uiting van het gevoel vrij werken laat; en zoo werd in de eerste periode deze stille aanbidding oorspronkelijk een lofzang Gode den Heere. Die periode is gevolgd door de periode der Getuigenis, waarin de heroën uitgingen, roepende voor Christus den Koning! en vaak hun getuigenis met hun bloed bezegelend. Maar thans zijn we in de derde periode, waarin de denkende geest vraagt: Hoe zal ik de eere Uwer majesteit vertellen?

Op die vraag nu luidt het antwoord: *door de wetenschap*.

En ook hierbij vonden we drieërlei richting te bekampen: 1e Het materialisme; 2e het criticisme, en 3e het intellectualisme.

Het *materialisme*, dat later de sociaal-democratie heeft gebaard, wat is het? Het is de leer die uit het stof *den geest*, in plaats van uit de geest *het stof* verklaart. Dit toekennen nu van het primaat aan de stof is puur atheïsme; de rechtstreeksche loochening van God en zijnen Christus; en daartegenover traden wij op met onze belijdenis van de Souvereiniteit Gods.

Het *criticisme* is er op uit om onze afhankelijkheid van de voorgeslachten te ontkennen. Naast het beginsel verwijzen wij daarom naar de historie; maar juist die macht der historie wil het criticisme niet. Het doet als zoo menig vader tegenwoordig, die zegt: als mijn kind 18 à 20 jaar is geworden, moet 't zelf maar kiezen of hij orthodox of modern wil wezen. Het is de enkele mensch, die zich losmaakt uit het historisch verband; die als God zitting neemt om heel den kosmos te richten. Daartegenover zeggen wij, dat de enkele mensch is als een verdwijnend niet in den loop der eeuwen, die God de Heere gebruikt heeft om de menschheid te leiden en te naderen door zijn openbaring.

Het *intellectualisme* eindelijk wil de kracht gezocht hebben in het denkende verstand. Dàt zou alles oplossen, alles beheerschen; om te eindigen met de vraag: Beantwoordt aan mijn gedachtenbeeld wel een realiteit? Daartegenover leeren wij dat het menschelijk bewustzijn nog heel andere gewaarwordingen ondergaat dan van het denken. In het hart kan ook wonen de zekerheid des geloofs. De mensch heeft voelhoorns ontvangen in het inwendige voor het leven des Geestes, voor de werkingen van het leven Gods. Het is de mystiek die hier mee haar recht doet gelden. En nu moet erkend dat materialisme en intellectualisme in de latere jaren in waarde bij onze tegenstanders zijn gedaald, dat ook dáár van een mystieke richting sprake is, maar op een wijze die sterker dan ooit de tegenstelling doet uitkomen, die Noach uitsprak toen hij zeide: „God breide Japhet uit, en hij wone in Sems tenten." Het idealisme onzer tegenstanders komt uit Indië, uit Japhet, uit het Ariische ras, met zijn Pantheïsme. Men wil de Japhetitische lijn weer tot heerschappij brengen en die van Sem uitwischen. In Cham bestrijdt Sem de revolutie door het vaderlijk gezag te eeren en de zinlijkheid door de schaamte te doen werken, en hij leidt hierbij Japhet, en dat is 't waarom Japhet moet wonen in Sem's tente. Laat bij Sem los, dan helt hij naar Cham's zonde over. En het is die tegenstelling die ook thans weer opkomt in den strijd der Antisemieten tegen den Christus en in hun voorliefde voor het Buddhisme.

Wat nu uit Sem, onder de leiding Gods, in de wereld des geestes is ingedragen, culmineert in het Koningschap van Christus. Al wat uit den anderen stroom opkomt, haalt den Christus naar omlaag; maar wij grijpen als het ware die Semitische voorkeur in den Christus en we roepen het uit: voor Christus onzen Koning! tegenover den mensch die zichzelven als koning verheffen en kronen wil.

Toch blijft onze blik op de toekomst gericht, want op verre na is ons ideaal nog niet bereikt; 1°. we arbeiden nog op te beperkt terrein; 2°. onze mannen zijn nog te weinigen, en 3°. onze middelen zijn nog te klein. Onze actie moet uitgebreid over heel den vaderlandschen kring, die met ons uit de beginselen der Reformatie leeft. We mocten niet slechts blijven onder de leden onzer Gereformeerde kerken; dat zooveel anderen van verre blijven staan en niet tot ons komen, het blijft mij een smarte der ziele, waarvoor we niet ongevoelig worden mogen.

Men verwijt ons Separatisme, maar geheel ten onrechte. De separatist beschouwt zich zelven als heiliger dan anderen; trekt zich, om geestelijk genot te zoeken, in eigen kring terug en sluit zich daarin op, zonder ook maar iets te doen voor volk en vaderland. Maar immers wij doen juist het tegendeel. Wij willen zijn een stad op een berg, wier licht den duisteren omtrek bestraalt. Heel onze stichting is alzoo een principieel protest tegen alle Separatisme. Het verwijt van Separatisme drukt dan ook ons niet, maar veeleer hen, die, om laakbare motieven, weigeren ons op het erf der wetenschappen de hand toe te steken. Slechts in zooverre is ook bij ons de schuld, als we zoo vaak vergeten, dat niet heerschen, maar dienen onze roeping is. En helaas, hoe vaak heeft men ook onder ons niet afgestooten en teruggewezen, waar het onze roeping van Godswege was, in te nemen, te lokken en te trekken.

En daarom, laat ons blijven jagen naar de bereiking van ons ideaal, dat allen die uit de beginselen der Reformatie leven, met ons optrekken, en heilige ons God de Heere van iederen hooren, hoogen trek, die de bereiking van dat ideaal in den weg staat.

Ten tweede, we moeten meer hoogleeraren krijgen, er moet meer wetenschappelijke kracht van ons uitgaan. Maar ook dit zal komen. De eerste hoogleeraren hadden de zware taak van alles nieuw op te bouwen, en daarbij hebben ze zich natuurlijk ook wel eens vergiste dan weer heel wat werk moeten overdoen. Daarenboven konden ze niet rustig arbeiden, en werden ze telkens uit hun studeercel geroepen om deel te nemen aan den strijd op alle gebied des levens. Maar het tweede gealacht zal rustiger zijn werk kunnen volbrengen en dus ook arbeiden met meer vrucht.

En wat ten derde de middelen aangaat, ook daarover maak ik mij niet bezorgd. Zelfs al bleven we besloten binnen onzen eigen kring, we hebben 80,000 gereformeerde gezinnen, en als die allen meedoen en hun gave vergrooten, zijn de middelen er immers; of zou dooreengenomen een gulden per jaar en per gezin te veel zijn? Doch ook dat moet geleerd. Geven is een kunst. Onder de tegenpartij begrijpt men nooit hoe wij aan het geld komen. Doch wij verstaan het wel; en als we het verschil ook op dit gebied tusschen voorheen en thans in het oog vatten, zien we hoe ons Christenvolk in den loop der jaren de heilige kunst van het geven reeds wonderwel geleerd heeft. Uit de laagste klasse in 't geven, zijn we reeds in de tweede klasse gekomen, en eerlang worden we naar de hoogste klasse gepromoveerd. Neen, onder ons zijn geen Rockefellers of Carnegies, geen miljardairs; maar wij hebben een God, die mildelijk geeft, op Wien ons volkomen vertrouwen staat en Die ons 't mildelijk geven inprent.

En daarom, met blijde verwachting mag onze Universiteit de toekomst tegengaan. Ze zal groeien en bloeien en tot ver over de grenzen van ons vaderland zegen spreiden. Eens zal ons ideaal verwezenlijkt worden.

Niet ik zal dit meer beleven, maar onze zonen en dochteren zullen het aanschouwen. Onze kindskinderen zullen er onzen God om verheerlijken. En wat ons ouderen betreft, tot aan ons sterven zal voor deze stichting het gebed onzes harten zijn, het gebed ook of ze tot het einde der dingen moge standhouden, en of, als het einde nadert en Christus op de wolken wederkomt, niet het minst van haar het blij hazuingeschal moge uitgaan voor de eere van Christus onzen Koning!

Warm en langduring werd de rede van den Voorzitter toegejuicht.

Deze stelde thans voor om het volgende telegram te verzenden aan H. M. de Koningin:

Aan H. M. de Koningin, Het Loo.

De Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag veroorlooft zich met den meesten eerbied aan Hare Majesteit de betuiging te hernieuwen van hare hulde en verkleefdheid en zich bij voortduring in de hooge bescherming van Uwe Majesteit aan te bevelen.

De Voorzitter,
KUYPER.

Het zenden van dit telegram vond warme instemming bij heel de vergadering.

Deelen we hier mee dat later op den dag het volgende antwoord op dit telegram inkwam:

Hare Majesteit de Koningin draagt mij op der Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag hoogstderzelver dank te betuigen voor hulde.

Adjudant van dienst
SCHIMMELPENNINCK.

De voorlezing van de presentielijst had vervolgens plaats en het onderzoek der geloofsbrieven van de afgevaardigden en corporatiën. Daarna de vaststelling der notulen van de vorige vergadering, en toen kwam aan de orde de bespreking van het jaarverslag over 1906.

Terwijl deze bespreking zou gehouden worden werd den leden gelegenheid gegeven tot stemmen. Tot leden der Commissie voor de stemopneming werden benoemd de heeren *Dr. Joh. C. Breen; J. C. Weiss Jr.* en *Dr. P. J. Wijmenga*, die de benoeming aannamen.

Onderwijl nu de stemming plaats had, kwam het jaarverslag aan de orde en vroeg *Prof. Dr. F. L. Rutgers* daarover het woord, die begon met er op te wijzen, dat het jaarverslag melding maakt van de benoeming van een hoogleeraar in de medische faculteit. Misschien heeft deze mededeeling hier en daar eenige zorg verwekt en de vraag doen opkomen of het wel met der bekende voorzichtigheid van directeuren is overeen te brengen geweest, thans tot die benoeming over te gaan.

Immers dit kan niet anders dan nieuwe en niet onbelangrijke uitgaven met zich brengen, en dat terwijl melding wordt gemaakt van een tekort, dat ongeveer *f* 7000.— bedraagt.

Wie oppervlakkig oordeelt zou misschien aan heeren directeuren eenige onvoorzichtigheid kunnen verwijten; maar toch zou zulk een verwijt ongegrond zijn. Immers als men met de medische faculteit zou moeten wachten totdat er voldoende inkomsten reeds werkelijk aanwezig waren, d. w. z. totdat de jaarlijksche rekening een voldoend batig saldo had aangewezen, dan zou zij er denkelijk wel nooit kunnen komen. Op die manier is er vroeger trouwens nimmer gehandeld; ook niet bij de stichting zelve. Men is met het werk begonnen en men heeft dat voortgezet, toen gebleken was, van genoegzame sympathie in den kring der Gereformeerden, in het geloof dat de middelen ons dan uit Gods Vaderhand wel zouden toekomen, en in dat geloof zijn we niet beschaamd.

Toen de universiteit zou worden opgericht en spr. een hoogleeraarsbenoeming reeds had aanvaard, werd er tot hem gezegd: Maar wat moet daar van komen? Heeft men de middelen, die noodig zijn om een universiteit in stand te houden? Immers neen. Ironisch werd zelfs gezegd, dat spr. en de zijnen nog eens terecht zouden komen in de „Toevlucht voor behoeftigen" aan de Passeerdergracht in Amsterdam; hem werd stellig verzekerd, dat men het voldoende steunen van die universiteit op den duur niet zou volhouden. Doch al die sombere profetiëen zijn niet verwezenlijkt; integendeel. Ons volk heeft voor onze universiteit mildelijk gezorgd en bestendig gegeven. En naar het oordeel van directeuren is die steun nog voor heel wat uitbreiding vatbaar; immers zeggen zij in hun verslag, niet te zullen rusten vóór ieder Gereformeerd belijder aan de instandhouding van onze universiteit meewerkt. Dat wil zeker heel wat zeggen; want Gereformeerde belijders zijn er hier te lande door Gods goedheid nog vele, niet alleen in, maar ook buiten „de Gereformeerde Kerken"; en daaronder ook velen, die nog wel aan de rij van leden of begunstigers zouden zijn toe te voegen.

Er is wel in de toekomst allerlei zorg; ook die met het oog op hoogleeraren wier leeftijdsgrens nadert; waarbij spreker echter niet aan zichzelven denkt; want te dien aanzien is voor eene eventueele vacature reeds nu gezorgd, en voorts, zoolang God de Heere hem de krachten spaart, hoopt hij de Vrije Universiteit te blijven dienen. (*Applaus.*)

Doch welke zorgen er ook mogen zijn, directeuren hebben goed gedaan met de hand te slaan aan het werk. Een medische faculteit is zeer noodig. Niet alleen om aan den zeer begrijpelijken wensch van velen te voldoen, dat het aantal Christelijke geneesheeren toeneme, die aan het ziekbed niet staan als een vreemde en ook in staat zijn een Christelijk woord te spreken. Van hoeveel belang dat ook is, de hoofdzaak is het echter niet. Men moet niet alleen geloovige menschen hebben, een dokter die óók bekeerd is, doch een man wiens geloof ook op zijne wetenschap heeft doorgewerkt.

Om slechts iets te noemen: we hebben eene medische wetenschap noodig, die den mensch niet maar beschouwt als een aggregaat van materie of als een zeer saamgesteld mechanisme, dat door eene soort van kracht als b.v. de electriciteit in beweging wordt gebracht en welks leven ophoudt, wanneer de electrische stroom niet meer vloeit; maar die rekent met den mensch, gelijk God hem geschapen heeft, en dus ook met de beteekenis van des menschen ziel, met den aard van het menschelijk leven, en met de daarvoor gestelde zedelijke eischen.

Van het hoogste belang is daarom, dat de aanstaande medici door mannen van Christelijke wetenschap worden opgeleid; van het hoogste belang ook, dat, om daartoe te komen, thans door directeuren de eerste schrede is gedaan, die mogelijk werd door de welwillende medewerking van de Vereeniging tot Christelijke verzorging van zenuwlijders.

Spreker bindt het belang van de medische faculteit allen aanwezigen op het hart, en spreekt den wensch uit, dat de geestelijke gemeenschap, die in eene samenkomst als deze bijzonder gevoeld wordt, ook daarna nog opwekkend werke, tot bevordering van den groei onzer universiteit.

Het woord van prof. Rutgers werd met krachtig applaus door de vergadering begroet.

De Voorzitter zegt Prof. Rutgers dank voor wat hij sprak en brengt nu het volgende punt van de agenda aan de orde: „bepaling der plaats, waar de volgende algemeene vergadering zal te houden zijn." Het voorstel om deze plaatsbepaling aan het Bestuur over te laten wordt aangenomen.

Niemand heeft iets voor de rondvraag; de vaststelling der korte notulen werd aan het Bestuur opgedragen, en daarna was de Jaarvergadering, ditmaal op een tamelijk vroeg uur, geëindigd.

De Voorzitter merkte op dat dit betrekkelijk vroege uur den inwoners van Utrecht, die in grooten getale ter Jaarvergadering waren, te stade kwam. Het was immers ook in Utrecht de dag der gemeenteraadsverkiezing, en als goede antirevolutionairen zou men de stembus niet willen verzuimen. Alleen moest nog worden gezegd dat bij het verlaten der vergadering een collecte zou worden gehouden voor de medische faculteit, die warm werd aanbevolen.

Daarop werd door de vergadering aangeheven Ps. 92:7 en sloot Dr. Kuyper het samenzijn met dankzegging.

Bij het verslag van de jaarvergadering behoort ook de mededeeling, die des middags pas bij den aanvang der Meeting kon worden gedaan; dat gekozen was tot bestuurslid in de vacature—Seefat de heer *J. A. de Waal Malefijt*, met 54 stemmen; op den heer Tyo H. van Eeghen waren 17 stemmen uitgebracht. In de vacature—Van Alphen de heer *Joh. Krap*, met 58 stemmen; op den heer Bos waren 16 stemmen uitgebracht. Tot lid van de commissie van toezicht op het financieel beheer werd gekozen de heer dr. *H. Franssen* van Zwolle met 29 stemmen; op den heer W. H. van Schaick werden 23 stemmen uitgebracht. Aan de gekozenen zou van hun benoeming kennis worden gegeven; terwijl de vergadering goedkeurde dat, indien dr. Franssen voor zijn benoeming onverhoopt mocht bedanken, de heer Van Schaick als de gekozene zou worden beschouwd.

Officieele Berichten.

De classis Groningen heeft in hare vergadering van 4 Juli 1907 den heer J. E. Westerhuis, cand. aan de Theol. School te Kampen, praeparatoir geëxamineerd en met algemeene stemmen beroepbaar gesteld in de Geref. Kerken in Nederland.

Tevens maakt de classis Groningen bij dezen bekend, dat zij tot haren classis corr. en scriba heeft benoemd: Ds. A. S. Schaafsma van Ten Boer.

Namens de classis:
A. KOPPE, *praeses*.
A. S. SCHAAFSMA, *scriba*.

Buitenland.

Duitschland. De Tentzending.

Wij spraken reeds meer dan eenmaal over de „Gemeinschaft"-beweging in Duitschland. Zij die door geheel Duitschland „Gemeinschaften", (wij zouden het in ons land niet „gezelschappen" maar vereenigingen tot bevordering van Christelijk leven en voor inwendige zending noemen) wenschen te stichten, maken door middel van de „Tentzending" propaganda. Het is niet van beteekenis ontbloot, dat de eerste Evangelist der Tentzending, Vetter, die door het in het licht zenden van een toespraak, gehouden op de „Busstag" van 21 Nov. 1906, zeer veel ergernis gaf, deze uitgave zelf uit den boekhandel terugnam, op grond dat daarin „ongerechtvaardigd gegeneraliseerd werd", wat slechts enkelen ten laste kon gelegd worden. Deze toespraak werd door geheel Duitschland verbreid, ook in Saksische Gemeinschaftskringen, doch de „Bruderrat" van de „Gemeinschaften" in genoemd land, belette aanstonds hare verbreiding. Het is gelukkig dat de schrijver zu ook zelf zijn stuk heeft teruggenomen. In welken geest de Tentzending arbeidt, kan men wellicht eenigermate leeren kennen uit de „Raadgevingen aan jongbekeerden" die zij laat verspreiden. Vele dingen zouden wij anders gezegd willen hebben en vele dingen missen wij er in, doch het is volgens ons niet te ontkennen dat veel van hetgeen in die „Raadgevingen" te lezen staat, even nuchter als schriftuurlijk moet genoemd worden. Wij lezen daarin o. a.: „Als men tot Jezus komt, moeten ons drie dingen duidelijk zijn: 1. Men is een verloren zondaar; 2. Men kan zich zelven niet uit zijn verloren toestand redden; 3. Jezus is onze Redder. Uit deze drie feiten volgt de eerste raad voor hen die tot Jezus gekomen zijn, en deze luidt: Reken voortaan alleen met Jezus!

Jezus alleen! Aan hen gelooven beteekent: ophouden aan ons zelven te gelooven. En aan Hem gelooven beteekent: voortaan rekenen met Hem, die ons naar 1 Kor. 1:30 van God geworden is tot wijsheid, gerechtigheid, heiligmaking en verlossing.

In het voorbijgaan zij opgemerkt, dat hier niets wordt medegedeeld omtrent den weg die leidt tot het aannemen van den Christus tot Redder. Het kan toch niet de bedoeling zijn, dat men bij wijze van een sluitrede zich Jezus als Zaligmaker toeeigent, zoodat men zegt: ik ben een zondaar, Jezus is op aarde gekomen om zondaren zalig te maken, en daarom heeft Hij ook mij behouden?

Voorts heet het in de Raadgevingen: Reken niet meer met uwe zonden die gij vroeger gedaan hebt! het gericht over uwe zonden zij voor bijna 2000 jaren aan het lichaam van Jezus geschied en door het eenmaal volbracht zoenoffer te niet gedaan. (Rom. 8:3; Hebr. 9:26) Reken ook niet meer met uwe zonden voor het tegenwoordige, dat wil zeggen: weet, dat gij door het kruis van Christus van elk zonde ten eenenmale gescheiden zijt. Houd u voor de zonde dood en geef u met haar niet meer af. Gij behoeft in geen enkele bewuste zonde meer te leven. Zijt gij toch desniettegenstaande door een of andere oorzaak in een zonde gevallen, dan kunt gij slechts één zaak met die zonde doen: Belijd de gedane en erkende zonde aanstonds als zonde aan uw nieuwen Heer, opdat zij als duisternis in het licht van zijn aangezicht en zijn woord gericht en gij van de besmetting der zonde in het bloed van zijn offer gereinigd wordt (2 Kor. 7:1; 1 Joh. 3:3). Zoo gaat dit voort; wij als Gereformeerden hebben daartegen vele bedenkingen, omdat wij een dieperen blik in het wezen der zonde hebben leeren slaan. Maar wanneer de „raadgevingen" er voor waarschuwen, dat men niet op zijn gevoel zal drijven en dat men zich ook niet verlaten zal op zijn doen, al moge dit door God gewerkt zijn, dan kan men niet anders dan ja en amen daarop zeggen.

Opmerkelijk is het, wat de Raadgevingen zeggen omtrent de houding die pas bekeerden hebben aan te nemen ten opzichte van de huisgezinnen waaruit zij zijn voortgekomen. „Voordat Jezus in het openbaar optrad, heeft Hij zich tegenover zijne ouders als de echte Messias doen kennen. Datzelfde geldt voor elken navolger van Christus. Toen de jongeling van Nain opgewekt was, gaf de Heere hem aan zijn moeder terug. Zoo wordt ieder die uit den dood tot het leven gewekt wordt, in de eerste plaats aan de zijnen teruggegeven. De bekrachtiging van een Christen vangt altijd in huis aan. Hoe weinig wordt dit door menig jongbekeerde in acht genomen. De proef waarop zij door het dagelijksche leven gesteld worden, schijnt hun te klein te zijn. Liever zouden zij in het openbaar met hunne daden schitteren; zulken moeten het weten dat de stille offers, die in het stille gezinsleven op het altaar Gods gelegd worden, Gode dikwerf veel aangenamer zijn, dan de werken die voor de oogen van duizenden volbracht worden. Voordat men een getuige van Jezus Christus zijn kan, moet men zich een getuigenis verworven hebben. En zulk een getuigenis verwerft men zich in huis. Zijt gij zoon of dochter in een huis, waar ouders en broeders en zusters ongeloovig en vijandig zijn, zoo is het van het grootste gewicht, dat uw getuigenis niet in woorden, maar boven alles in een Godzaligen wandel bestaat. Preek de uwen niet zooveel voor, maar houd door uw voorbeeld hun het levende Christendom voor. Het is waar dat uwe ouders u kunnen verhinderen de vergadering te bezoeken, maar zij kunnen u nooit een hinderpaal zijn, voor uwen Heiland te leven."

Omtrent de verhouding van een Christen tenopzichte van het burgerlijke leven zegt de Raadgeving het volgende: „Gij hebt in den Bijbel gelezen, dat het rijk van Christus niet van deze wereld is, en hebt daardoor aanleiding gekregen om het openbare, burgerlijke leven min of meer den rug toe te keeren. Zeker hebben de ware Christenen de wereld overwonnen. Zij weten, dat de wereld met hare begeerlijkheid voorbij gaat; zij ontvlieden den geest der wereld . . . maar niet in den zin alsof zij hunne plichten in het burgerlijke leven zouden vergeten en verzuimen, anders zouden wij de wereld moeten verlaten. Wij zijn niet van de wereld, maar in de wereld, waarin Christus zijn Rijk wil oprichten. Zelfs hangt het burgerlijke leven met het Christelijk leven nauw samen. Waarin bestaan nu onze burgerlijke plichten? 1. De Christen moet voor de overheid bidden (1 Tim. 2, 1—3; Rom. 13, 1—18). Paulus schreef deze woorden toen de vreeselijke Nero op den troon zat. Zooveel meer hebben wij in dezen tijd oorzaak, onze overheid in den gebede te gedenken, aan wie wij in onze dagen zooveel te danken hebben. Hoevele Christenen klagen over de wetten, en gevoelen zich bezwaard door de vele ongerechtigheden die door de regeering begaan worden, maar zij bidden niet voor haar. Maak het u tot een heiligen plicht, elken dag de overheid in het gebed te gedenken. 2. De Christen moet den keizer geven wat des keizers is. Hij behoort een eerlijk, getrouw en conscientieus betaler van belastingen te zijn. Hij mag zijn belasting niet betalen in den geest van ontevredenheid en rebellie. 3. Ook heeft men zijn kiezersplicht te vervullen.... Wij Christenen hebben alles te doen, opdat God in onze regeering tot zijn recht komt.

Dit zijn gezonde woorden.

Men kan zich wel voorstellen, dat er van kerkelijke zijde velen gevonden worden, die bezwaren hebben tegen den arbeid der tentzending. Zeer verstandig heeft zich de decanus Roos, van den kansel over haar uitgesproken, toen hij te Calw in Wurtemberg arbeidde. Hij zeide, dat het niet tegen de Schrift was dat het Evangelie niet in een kerk maar in eene tent verkondigd wordt; ook niet dat het gebracht wordt door menschen die niet gestudeerd hadden, en de Evangelische kerk heeft wel niet te allen tijde, maar in hare beste periode ongeleerden het recht toegekend, de Schrift uit te leggen, en ook tot anderen te spreken en met elkander biddend het aangezicht Gods te zoeken. Ten slotte sprak hij: „Hoe zal nu onze verhouding zijn tot de tentzending? Zullen wij haar bestrijden? Zullen wij er op werken, dat zij door de politie onderdrukt wordt? Ik geloof van niet. Wij hebben haar niet geroepen en haar optreden ook niet voor noodig gehouden. Maar nu zij er is, willen wij God bidden, dat Hij zegen over dien arbeid gebiede. Wij zullen ons verheugen, wanneer er velen door haar van den weg des verderfs op den weg des levens gebracht worden. Wij gunnen het ook alle geloovigen, wanneer zij op deze vergaderingen mogen toenemen. Maar wij binden het hun ook ernstig op het hart, dat zij ernstig bidden om de gave, de geesten te beproeven, opdat zij op geen dooiwegen geraken.

Gemengd Nieuws.

In China arbeiden 300 Europeesche geneesheeren met 5000 inboorlingen als helpers in 250 grootere en kleinere hospitalen, waarin jaarlijks minstens 2000 000 patiënten. Wel een bewijs hoe de Medische zending zich in het Hemelsche rijk uitbreidt. Daar zoowel de Engelsche regeering als de Chineesche overheid maatregelen genomen hebben om den opiumhandel te fuiken, is men er op uit om meer asylen te openen voor hen, die aan lichaam en ziel schade leden door dat gebruik van genoemd bedwelmings middel. Ook wordt het gevoeld dat men krankzinnigen-gestichten moet stichten en dat de barmhartigheid aan melaatschen bewezen, in ruimere mate behoort betoond te worden.

Het edict der Chineesche regeering tegen den opiumhandel blijft in vele streken een doode letter. Doch er werd door een Engelsch zendeling gerapporteerd, dat in Chekiang het opiumverbruik tot op de helft verminderd is.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

TWEE WERELDEN.

HET BETERE.

XXXII. (*Slot*).

Met moed en opgewektheid begon Rika de nieuwe, haar zoo vreemde taak.

't Was niet gemakkelijk geweest, de heibewoners te bewegen, hun kinderen te zenden, en daarbij kwam, dat de wilde jongd, geen gehoorzamen gewoon, weinig lust betoonde, om al wilden ook de ouders, zich daaraan veel te storen.

De baron en zijn vrouw hadden er echter iets op bedacht. Zij hadden eenige der „zwervers" in dienst genomen, om te helpen bij het ontginnen van een groot stuk boschgrond, dat achter het huis lag. Deze lieden nu hadden beloofd hun kinderen te zullen zenden, wel te weten, als de baron dan voor dien middag den leerlingen ook wat te eten gaf, anders kwamen zij niet. Want, zeiden de ouders, onze kinderen kunnen anders 'smiddags, allicht met sprokkelen of hei binden hun kost verdienen, en als zij leeren, gaat dat niet. Dat het leeren allereerst nuttig was voor hun eigen kinderen, schenen ze in 't minst niet te begrijpen.

Dat was nu wel dwaas en onerkentelijk, maar de baron en zijn vrouw begrepen, dat, wilden zij de kinderen hebben, men vooreerst den ouders hun zin moest geven.

Op een Dinsdagmiddag, dien zij later dikwijls herdacht heeft, begon Rika haar werk. Eerst kwamen een paar jongens, die zoo nijdig keken, als wilden ze wel dadelijk weer weg. Toen volgde een meisje, dat een appel liep te eten, en zoo ging 't voort, tot er wel een twintig bijeen waren, die allen verbaasd in 't rond keken, de een den ander aanzagen, en voor het overige lachten en babbelden dat het een aard had.